

af Regjeringen, men har troet dertil at kunne give dem en afgjørende Indflydelse, naar Parterne ere enige om at ønske dette. For de private Bandlebs Vedkommende er man i Overensstemmelse med Regjeringsforlaget, idet Synsmændene ogsaa efter Regjeringsforlaget der ere bibeholdt.

For de materielle Reglers Vedkommende er der et meget væsentligt Punkt, hvor Udvalget har fjernet sig fra Regjeringsforlaget, nemlig med Hensyn til Bedligholdsbespørgselen overfor Bandlebene. Regjeringen har foreslaaet, at denne Bedligholdsbespørgselen for Fremtiden skulde paahvile Enhver, der havde Interesse i Bandlebet; men Udvalget har ikke kunnet følge Regjeringen deri. Den ældre bestaaende Ret er jo for de mindre, offentlige Bandlebs Vedkommende utvivlsomt denne, at Bedligholdsbespørgselen kun paahviler de Lodsieiere, hvis Grund stöder til Bandlebet, og denne gamle historiske Retstilling har man ikke troet det rigtig at forlade. So mere man erkjender, at de Forhold, der her foreligge, ere af privatretlig Natur, ere rent private Forhold, desto flere Betæneligheder maa man være ved gennem Lovbestemmelser at fordele Ret og Pligt mellem disse Private paa anden Maade, end den gjældende Lovgivning gjør det. Men denne samme Betragtning gjør sig i Virkeligheden ogsaa gjældende for Hovedbandlebens Vedkommende. Ganske vist have vi der almindelige Rettsregler, isølge hvilke det staar i Lovbestemmelsernes Magt at fordele Byrden paa dem, der maatte findes at have Interesse i Bandlebet, og forsaavidt dette virkelig er sket, faktisk bragt i Udførelse, er derved skabt en Retstilstand, som der ikke kan være Tale om at rokke. Men forsaavidt det ikke er sket, finder Udvalget, at man ogsaa her bør fastholde, hvad der nu engang er Retstillingen mellem de Private. For hvert Bandlebs Vedkommende bliver altsaa at undersøge, hvorledes Stillingen er, hvorledes Rettsforholdet mellem Parterne er ordnet; det er det Udgangspunkt, der maa fastholdes og ikke kan forlades uden Erstatning til dem, der faae en større Byrde, end der for Diebstiftet retlig paahviler dem. Noget anderledes stiller Sagen sig derimod, forsaavidt der er Tale om en ny Regulering, som har Interesse ogsaa for Andre end Bredeierne. Hvor der saaledes foreligger helt nye Forhold, synes det i og for sig billigt, at alle de, der have Interesse i, at denne Ordning kommer tilstede, ogsaa deltage i de Byrder, der ere forbundne dermed, og de Byrder, der ere Konsekvensen deraf med Hensyn til den fremtidige Bedligholdsbespørgselen. I næste Forbindelse med Spørgsmaalet om Bedligholdsbespørgselen staar det tilsvarende Spørgsmaal om Raadigheden over Bandlebet. Det synes nemlig at være klart, at, naar Byrderne indskrænkes paa den ansjorte Maade, maa Raadigheden indskrænkes paa lignende Maade, saaledes at alene de, der have

Byrden af Bandlebet, komme til at udøve Raadigheden derover. Ogsaa i den Henseende gif Regjeringsforlaget ikke lidt videre end det, som Udvalget har anset for rigtig, idet Regjeringsforlaget overhovedet indrømmede Andre end Bredeiere Ret til Benyttelse af Bandlebet, forsaavidt det kunde ske uden direkte Tab for Bredeierne. Dette har Udvalget ikke kunnet finde principrigtigt; men paa den anden Side har man erkjendt, at der var en vis praktisk Nødvendighed for, at Bandlebet ogsaa kom Andre til Nytte end Bredeierne, og hvad der navnlig har ledet Udvalget til at komme Regjeringsforlaget noget imøde paa dette Punkt, er den Omstændighed, at selve Bredeierne i mange Tilfælde ville være interesserede i, at sige Bandlebsanlæg blive bragte istand, men at den gjældende Ret ikke har nogen Bestemmelse, der er istand til at overvinde den Enkeltes ugrundede Modstand imod et saadant nyttigt Foretagende. Af Hensyn dertil er man gaaet saa langt, at man har indrømmet ogsaa Andre end Bredeierne Ret til Bandlebs Benyttelse, naar der er Tale om større Bandlebsanlæg, Bandlebsanlæg, der strække sig over et større Omraade, hvilket efter Lovforlaget vil føre til Dannelsen af Interessentfaber til sige Arbeiders Udførelse. I et saadant Interessentfab ville Bredeierne mere eller mindre være interesserede, og det synes da ikke at kunne volde stor Betænelighed, men endog at være i selve Bredeiernes Interesse at udstrække Benyttelsen videre end til det, der efter den nugældende Ret kunde anses at være hjemlet. — Et andet Spørgsmaal, som ved første Behandling gav Anledning til udførlig Diskussion, er den Maade, hvorpaa Forlaget paa adskillige Punkter gennemfører en Expropriation, med Hensyn til hvilken man har været i Tvivl om, hvorvidt den var hjemlet ved de almindelige gjældende Expropriationsregler. I den Henseende har Udvalget paa disse Punkter søgt, saavidt muligt, at fremhøve det Moment, som maa siges at være Hovedmomentet ved Expropriationen, nemlig Erstatning. Men, bortset deraf, har man ikke fundet Anledning til at forlade Regjeringsforlaget, idet man nemlig, jo mere man er kommen til at overveie disse Sager, er kommen til at erkjende, at det almindelige Expropriationsspørgsmaal neppe her foreligger rent. Der foreligger her, som jeg tillod mig at antyde allerede ved første Behandling, Noget, der ligner et Interessentfab mellem alle de Paagjældende, som dels støde til Bandlebet, dels ere interesserede deri, og dette Interessentfab fører naturlig med sig, at de Paagjældende maa bringe deres særlige Egoisme noget ind under den almindelige Interesse, som Bandlebet har for samtlige Deltagere. Selv om: man altsaa paa enkelte Punkter skulde finde, at det Moment i Expropriationen: „Almenvellet kræver det“, ikke fuldt er tilstede her, er det dog ikke en afgjørende Indvending mod Forlagets Regler. Vi staa her ikke